

STORTINGET

Representantforslag 35 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø

Dokument 8:35 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø om å utrede vegprising til erstatning for dagens bompenger og andre driftsrelaterte bilavgifter

Til Stortinget

Bakgrunn

Mye har vært gjort med bilavgiftene de siste årene. En sterkere vektlegging av utslipp i engangsavgiften har sammen med nullmoms for elbiler gjort at klimautslipp fra nye biler i Norge har gått mye ned. På under ti år er gjennomsnittlig utslipp fra nye biler halvert, målt i gram per kilometer: fra 144 (2010) til 62 (mars 2018). I 2018 blir det sannsynligvis solgt flere elbiler enn bensinbiler, samtidig som salget av dieslbiler går ned.

Dette er en riktig og ønsket utvikling. Avgiftssystemet bør være innrettet slik at det stimulerer til miljøvennlige valg. Bilavgiftssystemet bør innsettes slik at det aktivt stimulerer til kjøp og bruk av mer klimavennlige biler.

Samtidig er avgiftssystemet for bil fortsatt i stor grad knyttet til kjøp og eie og i for liten grad knyttet til faktisk bruk og belastning. Vegprising er en mer intelligent og mer treffsikker avgift enn det dagens bilavgifter og bompenger er. Det dreier seg i praksis om en avgift per kilometer, som varierer med hva slags bil en bruker, hvilket tidspunkt en kjører på, og hvor en kjører. På sikt kan en se for seg at vegprising erstatter alle bilrelaterte avgifter, både kjøp og bruk, men i første omgang ønsker forslags-

stillerne å utrede en overgang fra bompenger og andre driftsrelaterte bilavgifter til vegprising.

Regjeringen har signalisert at den ønsker å starte arbeidet med et bilavgiftssystem som er bærekraftig etter 2025. En utredning av vegprising for personbiler vil være et nødvendig element i et slikt arbeid.

Vegprising er noe Statens vegvesen nevner i sine utredninger i forkant av bypakkene. I samlerapporten om de åtte byutredningene skriver Statens vegvesen følgende:

«En annen løsning som kan være aktuell på sikt er kilometerbasert avgift (vegprising). Vegprising vil bety en jevnere belastning fordi alle betaler per kjørte kilometer, men prisen per biltur vil i gjennomsnitt bli lavere. Det er teknologisk mulig å foreta en slik innkreving, men det er per i dag ikke åpnet for utprøving av slike ordninger i det norske regelverket (...). Vegprising (kilometerbasert avgift): Det er teknologisk mulig å foreta en slik innkreving via GPS-registrering av kjøretøyene. En slik ordning reiser problemstillinger med hensyn til personvern, og det er heller ikke lagt til rette for utprøving av slike ordninger i det norske regelverket. Men sett i et perspektiv fram mot 2030 er dette en teknologi som kan være aktuell å bruke. En fordel med vegprising framfor bompenger er at prisingen kan gjøres målrettet mot kjøring en ønsker å redusere enten ut fra geografi, tidspunkt eller type kjøretøy.»

En utredning bør som minimum se nærmere på følgende temaer:

- Hva slags teknologiske løsninger som kan legges til grunn.
- Hvilke av dagens bilrelaterte avgifter som best kan eller bør inngå i og erstattes av et nytt avgiftssystem basert på vegprising.
- Anslag for hva kilometertakstene blir for by og land og for ulike kjøretøy på ulike tidspunkter i døgnet.

- Tidsperspektiv og overgangsordninger.
- Hvordan personvernet kan ivaretas.

Satellittbasert vegprising har åpenbare personvernutfordringer. Av hensyn til legitimiteten til en eventuell innføring av vegprising må personvernet ivaretas på en tilfredsstillende og betryggende måte for innbyggerne.

Prinsipper som kan vurderes i et slikt system, kan for eksempel være at:

- faktureringsystemet skal være automatisert uten fysisk adgang for tredjepart,
- det skal være sletteplikt på identifiserbar kjøretøyinformasjon etter fakturering,
- tilgangen til identifiserbare kjøretøyreisedata skal gis til et svært begrenset antall personer som er autoriserte for formålet, og som har avgitt taushetserklæring,
- innsamlede data skal ikke kunne brukes til andre formål enn vegprising og forskning, og

- data som hentes ut til forskningsformål, skal være anonymiserte stordata og skal ikke kunne knyttes til identifiserbare kjøretøy.

Det er en forutsetning fra forslagsstillerne at vegprising skal utredes som en erstatning for bilrelaterte avgifter og ikke komme i tillegg. Det forutsettes at en overgang fra dagens avgiftssystem til vegprising er provenynøytral, og at personvernet ivaretas på en tilfredsstillende og betryggende måte.

For at utredningen skal kunne bli relevant for regjeringens arbeid med bilavgiften, bør den være klar i løpet av 2019.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede vegprising til erstatning for dagens bompenger og andre driftsrelaterte bilavgifter.

25. oktober 2018

Sverre Myrli

Ingalill Olsen

Øystein Langholm Hansen

Kirsti Leirtrø